

3e kwartaalbrief 2024

Versie: Vastgesteld door Raad op 24 oktober 2024

24 oktober 2024

2.4 Ontwikkelingen opvang diverse doelgroepen

De gemeente Diemen vangt diverse doelgroepen van vluchtelingen en ontheemden op. In het coalitieakkoord spreken we uit dat we ons inzetten om:

- *voldoende opvangplekken te blijven aanbieden voor vluchtelingen uit Oekraïne. De tijdelijke plekken die we voor hen creëren, willen we ook na hun vertrek toewijzen aan bijzondere doelgroepen als spoedzoekers, economisch daklozen en vergunninghouders die wachten op nareizende familieleden;*
- *ons in regionaal verband inzetten om mogelijkheden te creëren voor de opvang van asielzoekers;*
- *te voldoen aan de taakstelling van het Rijk van te huisvesten vergunninghouders (c.q. statushouders).*

In de kwartaalbriefen informeren wij u over de ontwikkelingen.

2.4.1 Opvang Oekraïense Ontheemden

Programma Gebiedsontwikkeling

Op 29 februari 2024 heeft de raad krediet ter beschikking gesteld voor de aanschaf van 30 nieuwe flexwoningen. Deze woningen worden op de Diemerdreef geplaatst onder de geldende vergunning. De woningen worden inmiddels gebouwd. De oplevering is begin 2025.

Rond april 2025 verhuizen de Oekraïners naar deze nieuwe woningen. Daarna worden de bestaande woningen aan de Bergwijkdreef verplaatst. Het blok met 12 woningen gaat ook naar de Diemerdreef, waardoor er in de eindsituatie 42 woningen staan. Hiermee werken we toe naar de verhoogde taakstelling in 2025. Voor het blok van 18 woningen werken we aan een andere locatie. Hierover volgt in december 2024 nadere besluitvorming.

De woningen kunnen op termijn worden ingezet voor andere doelgroepen, zoals statushouders of jongeren.

In de aanschaf van de flexwoningen is als dekking de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) gebruikt. We ontvangen sinds 2022 vanuit het Rijk een genormeerde vergoeding per persoon per overnachting. Daarmee dekken we alle kosten die betrekking hebben op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Bedoeling is op termijn alle flexwoningen te verkopen aan een woningcorporatie.

In het raadsvoorstel behorende bij het besluit van 29 februari 2024 bent u geïnformeerd over dat de dekking wordt verrekend met de Reserve Grondzaken. We stellen voor om de (investerings)kosten en opbrengsten over 2022 en 2023 alsnog met de Reserve Grondzaken te verrekenen. De toekomstige verkoopopbrengst (en eventuele andere opbrengsten zoals nog te ontvangen subsidies) van de flexwoningen komt te zijner tijd, na aftrek van kosten, ten gunste van de Reserve Grondzaken. In onderstaande tabel weergegeven.

Verrekening 2022 en 2023

Jaar	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
2022	2.853.608	-2.885.888	-32.280
2023	3.021.093	-454.488	2.566.605
Totaal	5.874.701	-3.340.376	2.534.325

Prognose 2024

Jaar	Inkomsten	Uitgaven	Saldo
2024	2.574.000	-383.000	2.191.000
Totaal	2.574.000	-383.000	2.191.000

2.4.2 Tijdelijke huisvesting statushouders

Programma Inkomen en armoede

We staan hier uitgebreider bij stil omdat er sprake is van een flinke kostenoverschrijding ten opzichte van de vergoeding die we hiervoor krijgen vanuit het COA via de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR).

Eind 2023 heeft het college, na meerdere noodoproepen van het COA en de toenmalige staatssecretaris Asiel en Migratie van het ministerie van Justitie en Veiligheid, besloten om statushouders op te vangen. Met het kiezen om statushouders op te vangen creëren we lucht in Ter Apel. Ook hebben we hierdoor voldaan aan onze taakstelling huisvesting statushouders van 2023 en konden deze statushouders starten met inburgeren.

In de eerste kwartaalbrief hebben we de HAR nader toegelicht. Bij de beantwoording van een technische vraag van GroenLinks naar aanleiding van de 1^e kwartaalbrief hebben we aangegeven dat we voor de opvang van statushouders een genormeerde vergoeding krijgen voor een half jaar. Er zijn geen andere bekostigingsbronnen. Daarmee liepen we dus het risico dat dit niet kostendekkend zou zijn. Dat risico is inmiddels een feit, waarbij de teller inmiddels flink is opgelopen.

Met de keuze om statushouders op te vangen helpen we lucht te creëren in het aanmeldcentrum in Ter Apel. In eerste instantie zouden we de statushouders opvangen in hotels, in afwachting van het beschikbaar komen van passende woonruimte. In de voortgang van de opvang is gebleken dat we langzamer dan vooraf verwacht de statushouders definitieve huisvesting hebben kunnen aanbieden. Voor een deel van de betrokkenen (17) is dat tot op heden nog niet gelukt. Dit komt omdat er te weinig passende woningen beschikbaar zijn gekomen.

Dit heeft tot gevolg dat er zeker tot einde van dit jaar hotelruimte (inclusief voeding) nodig is. Tot het eind van het jaar brengen we de statushouders onder in een hotel.

Onze inschatting is dat we dit jaar een bedrag van € 1,6 miljoen besteden aan de opvang van statushouders voor huisvesting, voeding en begeleiding. De normvergoeding vanuit de HAR is hiervoor niet toereikend. In de eerste kwartaalbrief hebben we aangegeven dat we een vergoeding ontvingen. Uiteindelijk hebben we een vergoeding voor 47 statushouders ontvangen (€ 0,7 miljoen).

De sturingsmogelijkheden op deze kosten zijn beperkt. Er is nu eenmaal weinig (geschikte) woonruimte beschikbaar in Diemen en omliggende gemeenten. Onderbrengen in een hotel was de enige snelle mogelijkheid en de krappe woningmarkt maakt het lastig de statushouders structureel te huisvesten. We willen de statushouders ook niet 'op straat zetten'. Gevolg is dat het tijdelijk onderbrengen van de statushouders in een hotel een kostenoverschrijding van € 0,9 miljoen met zich meebrengt.

Wij realiseren ons dat dit een fors bedrag is maar ook het gevolg is van de verantwoordelijkheid die wij hebben genomen voor het probleem van de noodtoestand in Ter Apel en de ondercapaciteit van het COA in brede zin.

De opvang van de statushouders kost aanzienlijk meer geld dan gehoopt en verwacht. De opvang van de Oekraïners heeft daarentegen een zodanig ruimhartige vergoeding vanuit het Rijk opgeleverd, dat we daardoor in staat zijn geweest een deel van de flexwoningen daarmee te financieren. Deze flexwoningen kunnen op termijn worden ingezet voor de opvang van andere doelgroepen, waaronder statushouders.

We gaan onderzoeken of het mogelijk is dat de vergoeding voor Oekraïners ingezet kan worden voor de meerkosten van de opvang van de statushouders. Wij komen hier in de 4e kwartaalbrief op terug.

2.4.3 Spreidingswet

Programma Sociaal

Gemeenten hebben per 1 februari 2024 de wettelijke taak asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) te realiseren. Voor Diemen is bepaald dat het gaat om de opvang van 175 asielzoekers. Momenteel wordt in samenhang de opvangbehoefte van verschillende groepen vluchtelingen (waaronder asielzoekers) onderzocht, hierbij wordt ook de regio betrokken. De organisatie hiervan vraagt extra capaciteit. Voor 2024 vragen we voor het inhuren van een projectleider € 40.000 aan.

2.4.4 Inburgering (SPUK)

Programma Sociaal

In het kader van de Wet Inburgering hebben wij in de begroting rekening gehouden met € 241.000 aan lasten en € 205.000 aan baten. Inmiddels hebben wij voor 2024 een voorlopige beschikking ontvangen van € 681.000. Om de baten aan de lasten gelijk te stellen, verhogen we de baten met € 476.000 en de lasten met € 440.000. Per saldo levert dit een voordeel op van € 36.000.